

DA NARVIK BLE "EROBRET" AV TYSKERNE

OBERST SUNDLO VISSTE AT SKIP MED FIENDTLIGE TROPPER VAR UNDERVEIS-

MEN HAN SENDTE SOLDATER OG OFFISERER TIL SENES

Det rår frendales temmelig stor uklarhet om det som foregikk i Narvik under krigen. Vi skal derfor her gi en kort fremstilling av noen av de viktigste begivenheter. Fremstillingen er bygget på beretninger fra norske offiserer og andre som har førstehånds kjennskap til det som foregikk.

Høsten 1939 omkring krigsutbruddet viste tyskerne en sterkt øket interesse for NARVIK. I den første uke av september kom tyskeren KÖLN til byen. Offisielt kom han som fiskekjøper. Under krigen ble han internert og begikk selvmord i Kabelvåg Hjelpesjansel.

I oktober ble den tidligere tyske konsul, en svenskfödd Narvikmann, avløst av en tysker, WUSSOF. I mai 1939 var tyskeren Müller kommet til byen som malmskontrollør for de tyske importører.

I januar 1940 kom frk. von FICKER som tilträtte som WUSSOFs sekretær. I mars ble den tyske marinekaptein POTIKA tilknyttet konsulatet.

Til konsul WUSSOFs selskapslige omgang hørte først og fremst oberst SUNDLO, som i årevis har vært kjent for sine utpregede sympatier for Hitler-Tyskland. Han var samtidig den ledende NS-mann i byen og NSfylkesfører for Nordland.

De norske myndigheter var klar over at det etter krigsutbruddet foregikk en utstrakt tysk spionasje i Narvik. Det ble da også drevet etterforskning og overvåkning, bl. a. ved hjelp av politifolk som i den anledning var sendt opp sørfra. Man hadde mellom andre mistanke til Giskon Jacobsen som sto i spissen for et firma som drov fiskeskipert til Tyskland. Hun hadde daglig omgang med tyskeren KÖLN. Det viste seg at det var en hemmelig kortbølgesender i virksomhet i byen. Man hadde bestemte mistanker og det er bragt på det rene at senderen ble brukt av folk i Giskon Jacobsens krets. Undersøkelsene ble imidlertid avbrutt av krigen.

Så vare dømd til Hol
kvar reddo svikarsjol
som sveik sitt land.
Kvar den som trulans for
i verk og svikfullt ord
mot heim og fedrajord,
dømd vare han.
Hong han i neste tro,
grav han som postfongd nod
på yste øy.
Og ingen gravstein grå
på d nne grava stå,
hans navn i gleyme gå,
hans minne dey.

Den 8. april, den dagen de alliertes mineutlegging fant sted, fikk oberst Sundlo ordre fra 6. divisjon om å trekke tropper over til Narvik fra Elvegårdsmoen. Samme dag ble det også stillet ut noen oketraposter. Men disse forholdsregler var ikke av noe slikt omfang at man forsto at det var alvorlig fare.

Troppene fra Elvegårdsmoen, 4 kompanier, kom til byen utover natten og ble etterhvert sendt tilsens i sine kvarterer. Mens de sist enda holdt på å rykke inn, led det voldsomme eksplosjoner fra havnen. Klokken var da 10 minutter på 5 om morgenen den 9. april. Kort etter var byen uten kamp besatt av tyske tropper. Soldatene og de fleste offiserer visste intet før det hele var gjort, og man trodde selvsagt at det dreiet seg om en fullstendig overrumpning. DET VAR I DET HELE TATT IKKE SENDT UT NOEN ORDRE FRA KOMMANDANTEN, hverken til de ankomende tropper eller til Narvike garnison. Det rådet derfor almindelig forvirring som førte til at landsettingen skjedde uten at det ble løst et eneste skudd fra byen. Panserskipene "Norge" og "Eidsvold" var

derimot blitt senket utenfor byen etter en kort kamp. Den første og eneste ordre som ble gitt fra "forsvarssjefen" var ordre til overgivelse.

På regimentkontoret var det imidlertid foregått følgende:

Kort etter midnatt mottok man melding om at de ytre befestninger i Oslofjorden var kommet i kamp med krigsskip som viste seg å være tyske. Noe senere fikk man oppringning fra en Trondheimsavis som ønsket å få bekreftet krigsmeldingene og spurte om hvordan det lå an i Narvikavsnittet. Oberst Sundlo svarte at alt var rolig der. Obersten og flere andre offiserer var samlet og det ble snakket endel om situasjonen uten at det ble gitt noen forholdsordre. Tilslutt sa obersten at offiserene kunne gå tilsens. "Jeg skal selv sitte oppe", sa han. Flere av offiserene la seg for kort tid etter å bli vekket av skuddene fra havnen.

Like etter kom generaløytrant DIETL i land med sin stab. Han fikk tak i en norsk offiser og ba ham hente obersten. Denna oppholdt seg da hjemme. Han fulgte med en gang med.

Det utspant seg så en samtale mellom obersten og DIETL hvor denne oppfordret ham til å overgi seg. En av det tyske konsulats folk var også tilstede og bemerket noe slikt som "Som Deres venn råder jeg Dem til å overgi Dem". Like etter erklærte så obersten at han overga seg.

Mens dette pågikk var det imidlertid kommet telefon fra divisjonen som hadde fått underretning om hva som foregikk. Major Omdahl, nå stkommanderende i byen, fikk ordre om øyeblikkelig å arrestere obersten. Omdahl gikk ut og så da obersten i samtale med tyske offiserer. Han sa til ham at det var telefon til ham fra overkommandoen i Harstad. Obersten gjorde ikke tegn til å gå inn for å ta telefonen, men ba Omdahl si at byen var overgitt. Det lyktes major Omdahl å komme seg ut fra byen med et kompani og trekke seg oppover langs jernbanen, slik som det var gitt ordre om fra Harstad.

MORD PÅ RØST I NORDLAND

I slutten av januar ble en nordmann, Johan Johansen, skutt av en tysk offiser på Røst i Lofoten. På en fest i forsamlingslokalet der ble det bl.a. underholdt med viser og sketsjer. Noen av disse var preget av situasjonen og tre tyskere som var tilstede likte ikke det. Det ble litt uro i salen og en nordmann uttalte seg visstnok noe frikt til tyskerne. Disse forlot lokalet og kom straks etter tilbake sammen med de øvrige tyskere på stedet, omlag 10 stykker. Alle var vepnet med gevær og påsatt bajonett. De marsjerte inn i lokalet og et "varselskudd" ble fyrt i taket. Folk ble redd, men Johansen, som tidligere hadde hatt litt med tyskerne å gjøre og som var kjent som en grei og sindig kar, ville snakke med den tyske offiser og gikk fram mot ham. En soldat sperret veien for ham med bajonetten rettet mot brystet hans. Johansen gjorde en bevegelse med armen for å markere at bajonetten kunne taes bort. I samme øyeblikk skyter offiseren som står bak soldaten. Johansen fikk en kule i brystet og falt ned. Like etter skyter offiseren et skudd til som treffer den sårede i hodet så han dør.

I den melding som 6. divisjon sendte ut 11. april heter det bl.a.:

"I anledning av de mange rykter om kampene i Narvik skal opplyses, at som sjef for Ofotavsnittet, hvortil Narvik hører, hadde oberst Sundlo plikt til å hindre enhver landsetting.... Da tyskerne gikk til det plutselige angrep og senket panserskipene Norge og Eidsvold innledet oberst Sundlo forhandlinger om våpenhvile. Samtidig trakk han de norske tropper over til Framneset, slik at troppene ble omringet av de tyske tropper. Divisjonens sjef telefonerte straks da han fikk høre om dette til regimentets nestkommanderende, major Omdahl, og befalte ham å arrestere Sundlo...."

Først utover ågen begynte det å gå opp for de offiserer som var igjen i byen, at det forelå forræderi. Det var da blitt almindelig kjent at obersten i flere timer før landsettingen hadde kjent til krigstilstanden uten at forsaret var blitt satt i alarmtilstand. Antiluftbatterierets folk hadde ikke fått noen beskjed før de ble vekket av skuddene. Oberstens adjutant, den nåværende NSmann, kaptein Eriksen, var etter all sannsynlighet innforstått med Sundlo.

DA NARVIK BLE "EROBRET" AV TYSKERNE

OBERST SUNDLO VISSTE AT SKIP MED FIENDTLIGE TROPPER VAR UNDERVEIS-

MEN HAN SENDTE SOLDATER OG OFFISERER TIL SENSGS

Det rår fremdeles temmelig stor uklarhet om det som foregikk i Narvik under krigen. Vi skal derfor her gi en kort fremstilling av noen av de viktigste begivenheter. Fremstillingen er bygget på beretninger fra norske offiserer og andre som har førstehånds kjennskap til det som foregikk.

Høsten 1939 omkring krigsutbruddet viste tyskerne en sterkt øket interesse for NARVIK. I den første uke av september kom tyskeren KÖLN til byen. Offisielt kom han som fiskekjøper. Under krigen ble han internert og begikk selvmord i Kabelvåg Hjelpefengsel.

I oktober ble den tidligere tyske konsul, en svenskfødt Narvikmann, avløst av en tysker, WUSSOF. I mai 1939 var tyskeren Müller kommet til byen som malmskontrollør for de tyske importører.

I januar 1940 kom frk. von FICKER som tiltråtte som WUSSOFs sekretær. I mars ble den tyske marinekaptein POTIKA tilknyttet konsulatet.

Til konsul WUSSOFs selskapslige omgang hørte først og fremst oberst SUNDLO, som i årevis har vært kjent for sine utpregede sympatier for Hitler-Tyskland. Han var samtidig den ledende NS-mann i byen og NSfylkesfører for Nordland.

De norske myndigheter var klar over at det etter krigsutbruddet foregikk en utetrakt tysk spionasje i Narvik. Det ble da også drevet etterforskning og overvåking, bl. a. ved hjelp av politifolk som i den anledning var sendt opp sørfra. Man hadde mellom andre mistanke til Giskoen Jacobsen som sto i spissen for et firma som drov fiskeskipert til Tyskland. Hun hadde daglig omgang med tyskeren KÖLN. Det viste seg at det var en hemmelig kortbølgesender i virksomhet i byen. Man hadde bestemte mistanker og det er bragt på det rene at senderen ble brukt av folk i Giskoen Jacobsens krets. Undersøkelsene ble imidlertid avbrutt av krigen.

Så vare dømd til Hol
kvar reddo avikarsjel
som sveik sitt land.
Kvar den som trulaus for
i verk og svikfullt ord
mot holm og fedrajord,
dømd vare han.
Hong han i neste tre,
grav han som postfongd nød
på yste ey.
Og ingen gravstein grå
på d nne grava stå,
hans namn i gleyme gå,
hans minne dey.

Den 8. april, den dagen de alliertes mineutlegging fant sted, fikk oberst Sundlo ordre fra 6. divisjon om å trekke tropper over til Narvik fra Elvegårdsmoen. Samme dag ble det også stillet ut noen oketraposter. Men disse forholdsregler var ikke av noe slikt omfang at man forsto at det var alvorlig fare.

Troppene fra Elvegårdsmoen, 4 kompanier, kom til byen utover natten og ble etterhvert sendt tilsøngs i sine kvarterer. Mens de siste enda holdt på å rykke inn, led det voldsomme eksplosjoner fra havnen. Klokken var da 10 minutter på 5 om morgenen den 9. april. Kort etter var byen uten kamp besatt av tyske tropper. Soldatene og de fleste offiserer visste intet før det hele var gjort, og man trodde selvsagt at det drolet seg om en fullstendig overrumpling. DET VAR I DET HELE TATT IKKE SENDT UT NOEN ORDRE FRA KOMMANDANTEN, hverken til de ankomende tropper eller til Narvike garnison. Det rådet derfor almindelig forvirring som førte til at landsettingen skjedde uten at det ble løst et eneste skudd fra byen. Panserskipene "Norge" og "Eidsvold" var

derimot blitt senket utenfor byen etter en kort kamp. Den første og eneste ordre som ble gitt fra "forsvarssjefen" var ordre til overgivelse.

På regimentskontoret var det imidlertid foregått følgende:

Kort etter midnatt mottok man melding om at de ytre befestninger i Oslofjorden var kommet i kamp med krigsskip som viste seg å være tyske. Noe senere fikk man oppringning fra en Trondheimsavis som ønsket å få bekreftet krigsmeldingene og spurte om hvordan det lå an i Narvikavsnittet. Oberst Sundlo svarte at alt var rolig der. Obersten og flere andre offiserer var samlet og det ble snakket endel om situasjonen uten at det ble gitt noen forholdsordre. Tilslutt sa obersten at offiserene kunne gå tilsøngs. "Jeg skal selv sitte oppe", sa han. Flere av offiserene la seg for kort tid etter å bli vekket av skuddene fra havnen.

Like etter kom generaløytrant DIETL i land med sin stab. Han fikk tak i en norsk offiser og ba ham hente obersten. Denne oppholdt seg da hjemme. Han fulgte med en gang med.

Det utspant seg så en samtale mellom obersten og DIETL hvor denne oppfordret ham til å overgi seg. En av det tyske konsulats folk var også tilstede og bemerket noe slikt som "Som Deres venn råder jeg Dem til å overgi Dem". Like etter erklærte så obersten at han overga seg.

Mens dette pågikk var det imidlertid kommet telefon fra divisjonen som hadde fått underretning om hva som foregikk. Major Omdahl, nå stkommanderende i byen, fikk ordre om øyeblikkelig å arrestere obersten. Omdahl gikk ut og så da obersten i samtale med tyske offiserer. Han sa til ham at det var telefon til ham fra overkommandoen i Harstad. Obersten gjorde ikke tegn til å gå inn for å ta telefonen, men ba Omdahl si at byen var overgitt. Det lyktes major Omdahl å komme seg ut fra byen med et kompani og trekke seg oppover langs jernbanen, slik som det var gitt ordre om fra Harstad.

MORD PÅ RØST I NORDLAND

I slutten av januar ble en nordmann, Johan Johansen, skutt av en tysk offiser på Røst i Lofoten. På en fest i forsamlingslokalet der ble det bl.a. underholdt med viser og sketsjer. Noen av disse var preget av situasjonen og tre tyskere som var tilstede likte ikke det. Det ble litt uro i salen og en nordmann uttalte seg visstnok noe frikt til tyskerne. Disse forlot lokalet og kom straks etter tilbake sammen med de øvrige tyskere på stedet, omlag 10 stykker. Alle var vepnet med gevær og påsatt bajonett. De marsjerte inn i lokalet og et "varselskudd" ble fyrt i taket. Folk ble redd, men Johansen, som tidligere hadde hatt litt med tyskerne å gjøre og som var kjent som en grei og sindig kar, ville snakke med den tyske offiser og gikk fram mot ham. En soldat sperret veien for ham med bajonetten rettet mot brystet hans. Johansen gjorde en bevegelse med armen for å markere at bajonetten kunne tas bort. I samme øyeblikk skyter offiseren som står bak soldaten. Johansen fikk en kule i brystet og falt ned. Like etter skyter offiseren et skudd til som treffer den sårede i hodet så han dør.

I den melding som 6. divisjon sendte ut 11. april heter det bl.a.:

"I anledning av de mange rykter om kampene i Narvik skal opplyses, at som sjef for Ofotavsnittet, hvortil Narvik hører, hadde oberst Sundlo plikt til å hindre enhver landsetting.... Da tyskerne gikk til det plutselige angrep og senket panserskipene Norge og Eidsvold innledet oberst Sundlo forhandlinger om våpenhvile. Samtidig trakk han de norske tropper over til Framneset, slik at troppene ble omringet av de tyske tropper. Divisjonens sjef telefonerte straks da han fikk høre om dette til regimentets nestkommanderende, major Omdahl, og befalte ham å arrestere Sundlo...."

Først utover ågen begynte det å gå opp for de offiserer som var igjen i byen, at det forelå forræderi. Det var da blitt almindelig kjent at obersten i flere timer før landsettingen hadde kjent til krigstilstanden uten at forsvaret var blitt satt i alarmtilstand. Antiluftbatterienes folk hadde f.eks. ikke fått noen beskjed før de ble vekket av skuddene. Oberstens adjutant, den nåværende NSmann, kaptein Eriksen, var etter all sannsynlighet innforstått med Sundlo.

DEN KONSTITUERTE SKANKE KUNNE IKKE SVARE TILFRETSTILLENDE PÅ BISKOPENES BREV

I vårt første nummer gjenga vi de norske biskopers fyndige brev til kst. Skancke. I februar har så biskopene sendt ut et hyrdebrev til alle landets prester. Vi gjengir her det vesentligste av innholdet. Som kjent er det intet våre "norske" nazlatur frykter mere enn sannheten. Det vil derfor sikkert ikke forundre noen når vi kan fortelle at straks det ble kjent at dette hyrdebrevet var sendt ut, ble det gitt det norske politi ordre om å beslaglegge alle eksemplarene hos de forskjellige prestene. En slik beslaglegging uten rettens beslutning, har ingen hjemmel i norsk lov, men den slags bagateller piller selvsagt ingen rolle for de "myndigheter" som kan take sitt forrederi og de tyske bajonetter for sin høyst konstituerte maktstilling.

I ET HYRDEBREV GJØR DE REDE FOR SAKENS FORLØP

Biskopene skriver:

Med taknemlighet kan vi peke på at kirken og alle kristne samfunn og organisasjoner stort sett har kunnet fortsette sitt åndelige arbeid til denne tid. Det har likvel, etterhvert kommet fram en stadig økende uro og angstelse ved det som går for seg i vårt folk. Kan kirken rolig se på at Guds ordninger blir satt tilside og noget skjer som oppløser orden og rett?

(Etter å ha gjengitt biskopenes brev til den konstituerte kirke "statsråd", fortsetter Hyrdebrevet:)

Etter at det var gått 14 dager, søkte etter oppdrag fra alle kolleger, de tre biskoper Berggrav, Støren og Maroni foretrådte for den konstituerte statsråd for å undersøke henvendelsens alvorlige karakter og for å spørre om den kunne ventes besvart. Ved den samtale som da fant sted, kunne biskopene ikke finne at de fikk noen oppklaring som avvekket det som de hadde anført. Tre dager senere innlemp følgende skrivelse fra kst. statsråd Skancke:

Til Biskopkollegiet i Den norske Kirke. I et intervju i oktober f.å. uttalte jeg til Kristelig Pressekontor på dets spørsmål om det nye statsstyres forhold til kirken og hvilke planer en hadde på dette område, bl.a. følgende: "Vi har ingen planer ut over det som er uttrykt i programmet: at kristendommens grunnverdier skal vernes. Vi håper og tror at kirken og dens menn har tillit til oss når vi sier dette. Vi akter ikke å være ved kirken. Den trenger arbeidsro i disse vanskelige tider." Denne uttalelse er fremdeles gjeldende. Det har såvidt jeg vet intet skjedd i de forløpne måneder som kan berettige til å si at staten har grepet inn i kirkens frihet til å forkynne evangeliet i overensstemmelse med Guds ord og kirkens bekjennelsesskrifter og å være og handle som en menighet.

Nasjonal Samlings motto er: Orden, rettferd, fred. Det er det nuværende statsstyres mening, såvidt det er mulig, å realisere

"ORDEN - RETTFERD - FRED" Som bilag til sitt brev til Skancke vedla biskopene bl.a. dette: Herved tillater jeg meg å innberette følgende: Volonter i folkeregistret Gunnar Stabel forlot onsdag 11. ds. kontor. Idet han åpnet utgangsdøren dukket to personer i hirduniform opp og før Stabel får gjort anskrik er han plassert i en bil som kjørte dem til Hirdheimen i Bjørn Farmannsgate. Her ble han ført til kjelleren hvor den ene hirdmann krysskaminerte han og ga ham

DETTE LOTTO I HELE VÅRT STATSLIV. At det under den nuværende nybrotts- og gjeringstid hvor så lite skal til for å bringe sinnen ut av likvækt, kan forekomme ting som ikke burde skje, kan være forståelig, men er ikke desto mindre å beklage. Når klare beviser for slike foreligger, blir de påtalt også når det gjelder partifolk. Hva de i skrivelsen angivelig konkrete tilfeller av overgrep angår, vil disse bli oversendt Justisdepartementet, henholdsvis

(Forts. neste side)

(Orden, rettferd, fred-forts. fra forrige side.)

10-15 slag med bandolærrønnen. Slagene ble gitt på bare kroppen. Foranledningen til Stabels bortferelse og den etterfølgende prylesone var den at Stabel om mandag skulle være sett med binders på jakkelasaget. Under seeren i Hirdheimens kjeller, forklarte Stabel at binders skulle være tegn på samhold og håp om et fritt land igjen. Stabel ble også her presset til å oppgi hvem det var som hadde gitt ham ideen til "binders". Samme aften ble det av Stabels bror gitt anmeldelse til politiet. - Gunnar Stabel var nylig fyllt 16 år. Oslo, den 13/12-40. Arvid Rossol. (Folkeregistrets sjef.)

Behandlingsdepartementet til videre behandling.

Hva det 1 punkt 2 anferte angår, så kan biskopene være forvissnet om at selv om nyordningen også i noen grad nå omfattet vårt rettsvesen, så har statsstyret ikke tapt av sikte å bevare rettsikkerheten og ordnen innen vårt folk.

Hva angår Politidepartementets forordning av 13. desember vedrørende bl.a. prestenes vidneplikt, bemerkes at prestenes taushetsplikt heller ikke før 13/12-40 var absolutt. Det foreligger som bekjent flere nærmere angitte tilfeller hvor taushetsplikten ikke er gjeldende. Denne siste forordning må sees som en ny reservasjon i taushetsplikten og har ikke til hensikt å oppheve den i sin alminnelighet. Kirkens biskoper kan også være forvissnet om å

situasjon. Men så må de også på sin side møte den nye statsordning og det nuværende statsstyre med forståelse.

Det er ikke bare Kirken som nu trenger arbeidsro til å utføre sitt arbejde. Det trenger også staten. Det må på det inestendigste advares mot at det fra kirkens side foretas handlinger som øker uroen innen vårt folk. En ubesindig opptreden nu kan komme til å få de alvorligste følger for kirken. Nu som før trenger Kirken staten for å kunne være en virkelig folkekirke, og staten trenger kirken for å kunne opprettholde orden, rettferd, fred. Stat og kirke hører sammen i tjeneste for det den betrodde folk. Det henstilles til Kirkens biskoper og gjennom dem til Den norske Kirkes prester å legge godviljen til slik at dette samarbeid kan lykkes best mulig. En skal med det samme få be om at rundskriv fra biskopene til prester eller menigheter må bli tilstillet departementet i tre eksemplarer. R. Skancke.

Denne skriftveksel finner vi at våre menigheter bør få kjennskap til og skal bare om det punkt hvor det i den konstituerte statsråds brev er anført en saklig innvending, opplyse at spørsmålet om taushetsplikt var fremme ved den omtalte personlige konferanse. Biskopene pekte på at de fra alders tid gjeldende selvfølgelige undtagelser fra den absolutte taushetsplikt, er en del av den lovlige ordning av denne plikt. De gjelder de sjeldne fall da en prest kan være forpliktet til å forklare seg om en betrouelse for derved enten å avverge en grov forbrytelse som noen har i sinne å begå eller for å hindre at noen blir uskyldig straffet. Det overvældende nye - fremholdt vi - ved forordningen av 13. dsbr. er dette, at taushetsplikten skal kunne forlanges brutt når politiets øverste administrasjon krever det av hensyn til viktige statsinteresser, og at det endog blir truet med fengsel for i tilfelle å tvinge presten til å bryte sitt løfte.

For øvrig finner biskopene å måtte fremhøve det vi anferte i et skriftlig promemoria som ble i vert statsråden under den personlige konferanse 29. januar. Dette lyder slik:

----- Når samfundets øvrighet tillater vold og urett og øver press på sjelene, da er kirken samvittighetens vokter. En menneskesjæl betyr mere enn den høl verden. Derfor har kirkens biskoper lagt på statsrådets bord enkelte av de kjennsgjerninger og offisielle kunngjøringer angående den samfundsmessige styring i den senere tid, som kirken finner stridende mot Guds lov og som gir inntrykk av at det er revolusjonære tilstander i landet og ikke en tilstand av okkupasjon hvorunder lovene skal opprettholdes så langt det ikke direkte er uforenlig med okkupasjonsforholdet. ----- Ut fra dette vårt kall formaner vi samfundets styrede til å gjøre slutt på alt som strir mot Guds hellige ordninger angående rett og sannhet -----

-VI-
"GJENNOM NS OG VED VÅRT TYSKE
BRODERFOLKS SIDE GÅR NORGE
EN NY STORHETSTID IKØTTE"

I det tyske blad Wirtschaftsdienst nr. 42 for 1940 som omhandler "Norge i det nye Europa" kan man på side 810 under over skriften "Frisspørsmål" lese følgende:

Den fremtidige prispolitikk avhenger i første rekke av de politiske avgjørelser, særlig utredningen av det norske næringsliv i det mellom-europeiske rum. En utjevning av prisene til det mellom-europeiske rums prisnivå vil være nødvendig på lang sikt. Så vil med senkning av priser, real-lønninger og dermed av levestandarden en dag ferutsetningen være skapt for innlemmelse av det norske næringsliv i det europeiske rum.

EN TYSK KARAKTERISTIKK AV QUISLING-
MENTALITETEN

I illustrerte Beobachters Sondernummer "Frankreich Schuld", side 21 behandles separatistbevegelsen i Rhinland etter verdenskrigen og der heter det:

De franske generaler sendte sine agenter gjennom landet og oppsøkte de utilfretne og de som var lystne på karriere - de som var tilbøyelige. Det tyske folk skulle splittes, brytes opp innad. Forræderens tid begynte. Vi tyske av det 3. rike forstår ikke at det virkelig fantes tyskere FOR DENNE IEST GEMENE ROLLE SOM GIS I ET FOLKS LI

D EN R E T T E K A N P Å D E N R E T T E P L A S S

Det norske samfund var før NS kom til makten som kjent fullstendig råttent og korrumpert. Uten at man var jødisk-plutokratisk frimurer eller hadde "medlemsboka" i orden, var det helt ugjørlig å få skikkelige stillinger. Med NS er et fullstendig nytt, renslig og saklig system innført også på dette område. Bare det beste er godt nok.

Som innenriksråd
er ansatt o.r.sakt. Thorleif Dahl, etparogtredve år gammel, står til Haud til ombudsoksaamen, har siden virket som mere enn tvilsom sakfører i Skien hvor han levde av saker som de andre jurister ikke ville ha, medlem av NS. Den nyopprettede stilling han nå har fått, lønnes med 25 000 kroner året.

Som pressedirektør,
også en nyopprettet stilling, er ansatt sloydlerer Anders Beggem fra Kongsberg. Han har aldri hatt anset med aviser å gjøre enn som usikker betalende abonnent. Pressedirektørens gasje er 13 500 kroner.

Heroldens annonsebyrå
var i sommer insolvent. Det er overtatt av finansministerens sønn, Per Sandberg. Firmaet var begjært konkurs, men så ble altså pappa finansminister og "Herolden" fikk monopol på alle statsannonser, hovedkreditoren ble av tyskerne og NS truet til å ta konkursbegjæringen tilbake. Provisjonen for statsannonsene gir en årsinntekt på omlag 250 000 kroner.

I Kringkastingen
er en høyst middelmådig sakfører, Christie, blitt "Riksfullmektig". Hans vesentligste kvalifikasjoner for stillingen er at han har fått en rekke sangerorden for festlig fylle under sangerstevner. Bortsett fra det har han ingen annen kulturinnsats gjort enn å melde seg inn i NS. Han har 25 000 kroner i lønn. Dertil selvsagt noe til representasjonsutgifter, men dog ikke mere enn 6 500 kroner. - Så er det to programjerestillinger, en for "det talte ord" og en for musikken. Programsjefen for ordene er Eyvind Kohle som i sin tid under gjennomreise i

er regnet for å være litt gal (forfølgelsesvanvidd) og har 16 000 i gasje nå. - Onkel Einar Schibbye hadde før en lønn av 6 500 kroner for sine barnetimer og sine kåserier. Han fikk ikke fortsette med barnetimene, men holdt til gjengjeld en tale hvor han tilstod sitt forræderi og sin tilslutning til NS og fikk lønnspålegg til 10 000 kroner. Han har skrevet boken På bunnen av Skagerak og Alkoholens Melodi. Dessuten er han en god venn av Judas Lie. - Også endel andre av kringkastingens menn såsom Gythfeldt og Tønder er gått inn i NS og har følgelig fått gasjens forheyet, de to nevnte til 18 000 kroner. Videre er det kjøpt nye personbiler til staben for 50 000 kroner. - Ospariser på budsjettet er foretatt ved innskrenkninger i revisjonen og ved avskjedagelse av funksjonærer som ikke vil gå inn i NS, således av programsekretæren for Nord-Norge, Jonsson.

"Fritt Folk"
teller blant sine medarbeidere en mann ved navn Lydersen. Han hot før Langbach og var fylkeskasserer i Nord-Trøndelag inntil han hadde brukt opp kassabeholdningen der og flyttet over til Botfingset og Akershus.

Dirkter i Kredittkassen,
grosserer Hartvig Johanson, ble arrestert etter å være angitt av Oslos nye ordfører, souschef Fritz Jønsen i samme bank. Grunnen var at Johanson i direksjonsmøte kritiserte den uformelle måte Per Sandberg i Herolden hadde fått en større kreditt på i banken. Finansminister Sandberg er også direktør i denne banken og har 22 000 kroner for å møte i direksjonen. Dessuten har denne forkjemper i kampen mot plutokratiet de vanlige 18 000 i lønn som statsråd.

Kst. Hagelin
har for statens regning kjøpt antikke rosemøbler hos antikvitetshandler Kåre Berntsen, Oslo, for 12 800 kroner. Utan slike møbler ville Hagelins kontor bli ukoselig.

Lillereggebols Lunde
har pyntet opp hos seg med tre utvalgte billedr fra Nasjonalgalleriet.

F A R V E I K O R R U P S J O N

Arbeidsdepartementet har 13/12 1940 sendt ut slik instruks:
1. Alle ansettelse i offentlige stillinger skal forelegges Nasjonal Samlings Personalkontor til uttalelse. Nøyaktig angivelse av hvilke stillinger det gjelder, skal bli meddelt senere.
2. Når en offentlig stilling skal besettes, skal tre av ansøkerne innestilles i nummerorden. Disse tre skal så oversendes personalkontoret til politisk bedømmelse. - - -

G O E T H E H A R S A G T:

FAST FRONT. NORSK FRONT. En fryd har det vært å konstatere vårt folks seige vilje og rakryggede fasthet i denne harde tiden. Vi er svolsat sammen som aldri før og vi vet vi er sterke. Men en birst er det. Den sergen kvinnen for. En stor del av dem prostituerer nasjonen på en måte som få hadde ventet. Vi forstår noen av dem, de som i kraft av den gamle sannhet: "Den skjøre som følger, sviker sitt yrke" - gaper over hva som helst. Men vi trodde ikke så mange ville regnes til den klassen. Det er imidlertid der dere plasserer dere, dere som synes det er "så kjekt" å snakke tysk og så "for sprogots skyld" oppfører dere som svin.

"Vi tyskere er fra igår. I løpet av et århundre har vi ganske visst fått adskillig kultur, men der kan ennå gå et par århundrer før så mogen ånd og høyere kultur trenger inn og blir almindelig blandt våre landsmenn at de som grekerne hylder skjønheten, at de blir begeistret for et vakkert dikt, og at man kan si om dem at det er lenge siden de var barbarer.

Der talos aldri mer om frihet enn når et parti vil underkus et annet.

(Goethe 1827)
+++++

E L L A A N K E R G I R E N A V F O R R E D E R N E D E T G L A T T E L A G
Til Olga BJONER og Norges Bondelag har den kjente kvinnesaks Kvinne
Ella Anker den 28. januar sendt dette brev:
OOOOOOOOOO

Det er en landeskam at De som er bondekvinnes formann, er gått inn i forræderregjeringens tjeneste imot Deres fedreland.

En ny tid i sannhet:

Da nordmenn hjelper fienden til å bryte ned vår friske forfatning, 17. mai-grunnloven og de kristne rettsbegreper.

Da nordmenn hjelper fienden til å avskaffe det friske folkestyre som har løftet vårt folk til den største åndshøyde i historien, og til en materiell velstand utover all forventning.

Da nordmenn hjelper fienden til å fremtvinge en ny forfatning imot folkets vilje, ved de tyske bajonetters makt, ved fengslinger og ved trusler og tortur mot sine egne landsmenn: Gestapo!

En regjering som sier seg å arbeide for Norges frihet og selvstendighet, mens den selv øver sitt gyselige kårharverk mot folkofriheten, mot vår folkesjøl, nedbryter den friske høyesterett, truer det friske universitet, skolen, folkehøgskolen, og vil onsdrette folket etter det samme præysoridial som har forvandlet Goethes folk til en asiatisk slavestat.

Dette våger De å by vårt høybarne folk!

Den største smerte er å se forræderne dekke sitt tyranniske edogleggelsesverk med Hellig Olavs kappe og utlovere våre helligdommer til den quislingske narrekømedie med hirdguttens pøbelregimenter i følge.

En ny tid! Da vårt lands natur skal bindes under tyske handelsmonepeler som vårt lands ulykke før i historien. Vår skipsfart skal avskaffes, vår vannkraft bortføres, vår jord gis til tyske statsborgere til forræderlønn. Vårt folk fengsles på sjøl og legges under det tyske herrefolk.

Nei, vi har ikke lovet under Wergolands og Bjørnsens vingesus for-gjøves. Sagatuns hellige ild brenner ennå i folket. Norge i våre hjorter reiser seg under høyere idealers stråleglans enn blod, jern og rase.

Vi går ikke tilbake til det despotiske ombetsvoldet under tysk førerskap. Nordmennene står samlet idag som aldri før. Gjennom et nytt Europa med frihet og likeverdighet for alle, store og små i et gjenreist Folkforbund med en samlet flåtemakt til frihetens vern i alle tider.

Aldri har Norge vært høyere ønsket, aldri har England vært høyere ønsket enn idag, da hver bende og hver arbeider lytter til London som sitt eget hjerteslag.

Kong Håken er drept i Hellig Olavs ånd, kronet i Nidaresdomen. Han skal føre oss til sannhet og seir.

OOOOOOOOOO
ENGLAND HAR IKKE GLETT OSS

Siden jul har engelskmennene rettet mange vellykkede angrep mot militære mål i Norge. De store resultater forties selvsagt her. Sen-suren forbyr sannferdig omtale av hendelsene.

TROMSØ var gjenstand for et angrep de siste dagene av januar. London opplyste at to fly ble ødelagt for tyskerne der. London var for beskjeden. Øyenvitner forteller oss at alle de fem sjefly som lå i sjeflyhavnen like nord for Tromsø, ved den anledning ble helt ødelagt. Videre ble en luftvernkanon like ved rammet av en bombe og hele kanonbetjening, 14 mann, ble drept.

TRONDHEIM ble angrepet i februar. De norsk-tyske meldingene om at et engelsk fly ble skutt ned over Trondheim er riktig. Men at ingen ble drept utover de to barn som ble drept av de tyske granatsplinter, er ikke riktig. Øyenvitner forteller oss at det engelske fly ble skutt i brann utenfor byen. Det kan ikke være tvil om, forteller de, at da de engelske (eller kanskje norske) flyverne ble klar over at det brønnende fly måtte styrte ned, så manøvrerte de slik at de kunne gå i døden på den for den rettfordige kamp beste måte. De manøvrerte det brønnende fly unna alle norske bebodde hus og lot det stupe ned mot en tysk soldaterbarakke. Flyet eksploderte på taket der og ble derfor slengt mot et av tyskerne bebodd hus for så endelig å havne mot betongveggen til et hus bebodd av norske. Men der ble ingen skadet. Flyverne led heldedøden. 40 biler ble travelt beskjefliget med å kjøre bort drepte og sårede tyskere. Minst 20 dropte og like mange sårede.

KRISTIANSAND var også i februar gjenstand for et to timers luftangrep av mange engelske fly. Et tysk transportskip og en rekke kanonstillinger ble ødelagt. Men ingen sivile mål ble rammet.

ENGELSKJENNENE KJEIPE MED BLANKE VÅPEN MOT DE TYSKE BARBARER.

ENGLAND SEIRER TILSLUTT
OOOOOOOOOOsluttOOOO

**SVOLVER - AFFÆREN
HAR FÅTT TYSKER -
NE OG NS TIL Å
VISE SITT SANNE
ANSIKT**

Klokken 7 om morgenen den 4. mars foretok engelske og norske sjøstridskrefter en landgang på forskjellige steder i Lofoten.

Hvor mange krigsfartøyer som deltok, er ikke sikkert bragt på det rene, men det var en anselig flåtestyrke som hadde funnet veien nordover. I Stamsund var det 3-4 krigsskip, utenfor Kabelvåg 2 og i Svolvev 7-8. Dessuten lå flere skip i Vestfjorden på vakt. Skip løp også inn på Henningsværs havn og andre opererte utenfor Brettesnes.

Det ble gjort landgang på flere steder. Overalt ble engelskmennene og de norske marinefolk som var med på ekspedisjonene, møtt med stor begeistring av den norske befolkning. Noe skuffet ble imidlertid mange da de besøkte med en gang gjorde uttrykkelig oppmerksom på at det bare dreiet seg om et kort besøk og ikke stod i forbindelse med en alminnelig, varig landgang i Norge. Det ble tydelig sagt fra om dette på alle de steder hvor landgang fant sted.

De engelske og norske sjøstridskrefter senket en hel rekke tyske fartøyer, tilsammen 11 båter på ialt onlag 18 000 bruttoregister tonn. Av disse var den 10 000 tonn store tyske flytonde filotfabrikk "Hamburg" som også hadde innmontert sildoljefabrikanlegg. Videre en lastebåt som lå ved "Hamburgs" side og som var fullastet av fiskerilet bestemt for Tyskland, en kullbåt og en tidligere norsk tråler som nå var tysk vaktskip. På denne siste ble det under bataljen drept 6 tyske soldater og en tysk offiser. Dette var på Svolvev havn. I Stamsund ble to mindre fraktedampere senket.

Utenfor Brettesnes ble hurtigruteskipet "Mira" senket. Grunnen til det var at skipet, som var på vei nordover etter anløp av Svolvev, ikke stoppet da det ble skutt to varselskudd før laugen på det. At det ikke ble slått full fart akterover etter varselskuddene, skal komme av en ren lapsus fra vakthavende på broen. Først da det ble sendt et skudd inn i skipssiden, stoppet det. Dette skuddet kostet minst en mann livet og såret delvis hånt 10-15 andre. Endel tyskere som var ombord ble tatt tilfange. De øvrige fikk gå i båtene og kom seg i land før skipet ble senket.

Også de tyske mannskaper på de andre senkede skipene og tyskere i land, ble tatt tilfange, i alt 215 mann. Den tyske havnekaptajn i Svolvev kom seg unna. Han rømte tilfjells og holdt seg skjult ved Svolvevgeita mens landgangen stod på.

Foruten tyskerne, ble det også tatt endel norske forrædere, i alt 10 stykker. Alle var kjente og fremtredende judasser, folk som aktivt hadde gått inn for å selge sitt fedreland og seg selv til de tyske utplyndrerne.

De quislinger som ble tatt var følgende: Politimester Alf Bir-koland som var fungerende varaordfører i Svolvev og medlem av NSs Juristgruppe. Politibetjent Skaar, overrettsasskfører Brynjulf Vik, bykasserer Tolo, NSs kretsfører Tindberg, leytnant, tidligere regi-montsskriver i Narvik Håkvik, tobakkshandler J. Hanson og kiosk-handler, tyskfødt, men norsk statsborger Lichwalch. Alle disse bodde i Svolvev. Dessuten agent Iversen, Kabelvåg og Ola Corn.

Folk i Svolvev og Kabelvåg pustet gla og lettet da denne banden var ført ombord.

Foruten fangetakingen og senkingen av tyske eller tyskkontrollerte skip, ble også en hel del fabrikanlegg som forsyner tyskerne med livsviktige varer, ødelagt. Både befolkningen i sin alminnelighet og eierne av bedriftene, forstod det brottigede i aksjonen og gjorde ingen innvendinger.